

Mit hozhat a Sárkány éve Kinában?

Szunomár Ágnes

A kínai asztrológia szerint a Sárkány éve szerencsét, sikert és boldogságot hoz. A január 23-án kezdődő kínai újévtől így sokan és sokat várnak: Kína például zavartalan politikai hatalomátadást, gazdasági fellendülést, és nemzetközi pozíciójának megerősítését, a világ pedig egy erős Kínát, mert – ahogy korábbi írásunkban (A „ki-egyensúlyozatlan fellendülés”) is utaltunk rá – egy erős kínai gazdaság a világnak is jó, még akkor is, ha valutája alulértékelt, és sok országgal szemben jelentős kereskedelmi többlete van. De valóban a pozitív változások éve lesz 2012 Kína számára, vagy újabb veszélyeket rejt az elkövetkező időszak? Peking vajon bátor és kezdeményező lesz, vagy – épp ellenkezőleg – óvatos? Mire számíthat a világ, és miben reménykedhetünk mi?

A Sárkány éve a kínai hagyomány szerint valóban magában hordozza a siker lehetőségét, hiszen a sárkány a szerencse és az erő szimbóluma. Kínának azonban most nehezebb dolga lesz, mint a legutóbbi, 12 évvel ezelőtti Sárkány évében. 2000-re a világgazdaság már jócskán kiheverte az 1997-98-as regionális pénzügyi válságokat, bővült a világtermelés és közel négy százalékkal a világkereskedelem is. Ezzel szemben most sok szempontból nyugtalanító időszak következik a Kínai Népköztársaság számára, mind belpolitikai, mind külpolitikai szempontból és természetesen gazdasági értelemben is.

Ami a belpolitikát illeti, közeleg a vezetőváltás, így a jelenlegi vezetők már nem feltétlenül akarnak beindítani újabb folyamatokat, meg-

hozni komolyabb, a jövőre vonatkozó döntéseket. A folyamatban lévő ügyeket persze befejezik, pontot tesznek a mondataik végére, de céljuk minden bizonnyal az, hogy ép és szép hagyatékot hagyjanak hátra. Ettől várják ugyanis azt, amit minden leköszönő kínai vezető remél, hogy mégsem távoznak teljesen, s egy-egy pozíció révén továbbra is megtarthatják korábbi befolyásukat. Ez nem lenne példa nélküli Kinában. A legutóbbi vezetőcsere alkalmával, Hu Csin-tao pártfőtitkári kinevezésekor elődje, Csiang Cömin is úgy ment, hogy maradt, mégpedig a hadsereg főparancsnoka, azaz a párt központi katonai bizottságának vezetője. Ezt a pozíciót tisztelet övezi, s nem utolsó sorban jelentős befolyást is jelent, így bizonyára Hu elnök is örömmel elfogadná azt.

A generációváltás folyamata persze a nyilvánosságtól elzártan kerül lebonyolításra, csak az év végi pártkongresszuson láthatjuk majd bevonulni az új gárdát, bár a távozók és az újonnan érkezettek esetében mostanra kevés kérdőjel maradt. Ha eme új vezetők – a kilencfős Állandó Bizottság hét tagja, köztük a pártfőtitkár-államelnök és a miniszterelnök is – valamikor ez év végétől vagy a jövő év elejétől elfoglalják bársonyszékeiket, várhatóan szintén nem hoznak egyből radikális döntéseket, hiszen először el kell fogadtatniuk magukat, meg kell szilárdítaniuk pozícióikat. Tény azonban, hogy Hu utódja az a Hszi Csin-ping lesz, aki köztudottan nacionalista érzelmű, kemény, határozott fellépésű, tett már megjegyzést az Egyesült Államokra, szí-

tott már feszültséget Japánnal szemben is, így akár meglepetést is okozhat e téren.

És ha már szóba került az Egyesült Államok, elnökválasztás ott is lesz, közel ugyanakkor. Ma még persze nehéz lenne megmondani, ki fog győzni, de ha nem Obama – Kínával szemben – barátibbnak mondható külpolitikája folytatódik, hanem azt egy ellenségesebb republikánus vónal váltja fel, az minden bizonnyal befolyásolja majd Kína nemzetközi helyzetét. Ugyanez érvényes Tajvan esetében is, ahol szintén választások lesznek, ráadásul napokon belül. Ha a jelenlegi elnök, a Kuomintangot képviselő Ma Jing-csiu esetleg veszít a Demokratikus Progresszív Párt jelöltjével, Caj Jing-ven-nel szemben, az megint csak hatással lesz Kína politikájára. Ma elnök ugyanis tíz éven belül béke-megállapodást tervez aláírni Pekinggel, Tajvan kapcsolata a szárazföldi Kínával éppen ezért mostanság békésebb, mint valaha. Caj ezzel szemben Tajvan formális függetlenségéért küzd, és küzdene elnökként is, ami nyilvánvalóan feszültséget szítana a szoros két oldalán, márpedig Kína nemzetközi mozgásterét rendre az szűkíti a legjobban, ha feszültség van közte és Tajvan között. Ezek után tulajdonképpen csak hab a tortán, hogy Európa, azaz Kína legfontosabb kereskedelmi partnerének gazdasága is bajban van, és az euró – melyhez Kína ugyancsak nagy reményeket fűzött – szintén nehéz időket él át.

Bár a fent felsoroltak önmagukban is jelentős mértékben terhelhetik Kína gazdaságát, ne feledjük el, hogy a kínai gazdasági növekedés már 2011-ben is lassult valamelyest, miközben az infláció nőtt, nem beszélve a társadalmi nyugtalanságról, megmozdulásokról. Kína összeomlásától azonban nem kell tartani, de a kínai politika az elkövetkező időszakban érthető módon óvatosabb lesz belföldön és külföldön egyaránt, éberségét azonban nem veszít(het)i el. Hu Csin-tao a Párt Központi Bizottságának magazinjában az „Igazság Keresésében“ (Csiu Si) épp arra szólít fel minden párttagot, hogy legyenek éberek, figyeljenek a Kínát kívülről fenyegető erőkre, küzdjenek ezek ellen, s ne hagyják, hogy a Nyugat felőrölje kultúrájukat, ideológiájukat. Bár a

patetikus hangvétel egy pártlapban nyilvánvalóan nélkülözhetetlen kellék, a felesleges rétegeket lefejtve annyi azért kihámozható Hu intelmeiből, hogy a túlzott óvatosság akár a visszajára is fordulhat. Ha a kínai gazdaság a vártnál jobban lassul, ha Európa nem képes kilábalni a gödörből, ha a kelet-ázsiai régióban esetleg politikai feszültség keletkezik, ... akkor Kínának lépnie kell, meg kell ragadnia az alkalmat arra, hogy befolyását tovább erősítse. Ha nem teszi, lecsúszhat arról, amire már régóta készül: a valódi nagyhatalmi szerepről.

Ami a magyar vonatkozást illeti, e jelek továbbra is azt az általunk már korábban is megfogalmazott álláspontot erősítik, hogy a kínai tőke most nem hazánkkaal lesz elfoglalva. Állampapír-vásárlásra, nagy beruházásokra, Magyarország hídfőállás-szerepének megerősítésére tehát a kínai állam és szervei részéről nem igazán számíthatunk a közeljövőben, de a kínai magánvállalatok befektetései talán még érinthetnek bennünket.

Kínában mindenesetre már készülnek a Holdújév ünneplésére. Január 23-tól egy hétre megáll majd az élet, még az üzleti forgalom is. Utána meglátjuk, hoz-e egy kis keleti szerencsét a Sárkány éve nekünk is?

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a www.vki.hu honlapról